

**Verzameling
Verhalen 10**

Martin Wichink

Voorwoord.

Als heel jong is Martin Wichink begonnen met het schrijven van verhalen.

Het gaf hem de mogelijkheid om zich tijdens het schrijven terug te trekken in zijn eigen door letters en woorden gevisualiseerde wereld.

Deze “verzameling verhalen” is een bundeling “ongeslepen” emoties uit het dagelijks leven, vormgegeven in verhalen en gedichten van deze prijswinnende auteur.

Deze prachtig samengestelde bundel van Martin’s meest toonaangevende teksten, geeft de lezer een verfrissende unieke kijk op de wereld.

Deze verhalen is het tiende verzamelingsbundel welke op deze manier in openbaarheid komt en is ontstaan uit zijn passie voor schrijven.

Martin Wichink.

Inhoud van deze verzameling verhalen:

Het schuurtje van Toon.

Achter op het erf van de boerderij van Toon's ouders, woonde een broer van Toon's moeder. Een wat zonderling figuur. Nu Toon het huisje na een lange tijd betreedt, doet hij een bijzondere ontdekking.

Hoe dit verhaal verder afloopt lees je in de vervolgdelen.

Het is een serie van zes hoofdstukken in een verhaal hier onder elkaar geplaatst.

Het schuurtje van Toon.

Helemaal achter in de tuin van ons boerenerf tegen de bosrand, staat een oud schuurtje. Daar woonde eerder Toon, de broer van mijn moeder. Een zonderling figuur, die leefde van wat de natuur hem bood. Vandaar dat hij daar ook een kas had gebouwd om zijn groenten te verbouwen.

's Nachts ging hij wel eens op pad om wild te vangen in zijn gezette strikken. De volgende dag stond dan weer een ladder buiten onder het afdak om het vlees te laten sterven of om een van de gevilde vellen te spannen.

Toon vond het best wel leuk als wij als buurkinderen even kwamen buurten, om vervolgens naar zijn spannende verhalen te luisteren. Als je zijn verhalen mocht geloven, had Toon heel wat werk gedaan voor het verzet. De tweede wereldoorlog deed soms vreemde dingen met mensen en Toon deed vaak mee aan illegale stroomtochten. Als pientere jongen in die tijd, viel hij blijkbaar niet zo erg op. Toch heeft hij toen heel wat juwelen en kostbaarheden geruild tegen koffie, groenten en vlees. Veel was toen allemaal op de bon. Je moest alleen niet op heterdaad gepakt worden.

De juwelen heeft hij later weer omgezet naar geld, om zo in zijn eigen levensbehoeften te voorzien.

Hoe sterk zijn verhalen ook waren, heb ze zelf wel altijd met een korreltje zout genomen. Als deze voor de helft als waarheid zijn verteld, waren ze nog sterk genoeg.

Nu jaren verder heb ik de boerderij van mijn ouders overgenomen. Vandaag sta ik sinds jaren weer eens achter op het erf bij het oude schuurtje van Toon. Weet nog niet of ik de kas nog weer ga opknappen of verplaatsen. Deze kan nog best een ronde mee. Het schuurtje... tja, daar kleven nog mooie herinneringen aan. Voor het eerst besef ik, dat wij eigenlijk nooit verder kwamen dan het afdakje of in de keuken van Toon. Een bed heb ik daar nooit gezien.

Nieuwsgierig geworden open ik met enige moeite de buitendeur. Eenmaal binnen stinkt het er muf. Na het openen van een raamluik, komt er wat meer licht en frisse buitenlucht naar binnen. In de hoek zie ik ondanks de schaduw een tweede deur. Op tafel staat nog een kaars in een houder met handvat. Zou deze het nog doen? De vlam van mijn aansteker verwarmd een moment later de lont en de keuken wordt nu beter verlicht.

Ik open met de kaars in mijn ene hand, de tweede deur met mijn andere hand. Ik zie nu een klein kamertje daarachter een soort van veldbed op enkele boomstammen. Daar bovenop ligt een oud smerig stoffige deken. Als ik de deken van het bed wegtrek, schiet een muis weg tussen de spleten aan de achterkant. Er ligt nog wat oud mos op het bed. Ik veeg het weg en zie tussen vergaande twijgen in het kaarslicht wat glinsteren. De twijgen worden aan de kant geschoven, daar zie ik nog wat zilveren voorwerpen liggen, lijkt het. Beter bestuderen is voor latere zorg met beter licht. Het huisje blijkt ook nog een achterdeur te hebben. Nooit geweten.

Zie een smal pad lopen richting het bos, al is het de laatste jaren niet meer bewandeld. Toch later maar eens later beter onderzoeken. Zouden zijn verhalen van vroeger toch nog meer een kern van waarheid kennen. Wie weet wat ik dan later allemaal nog meer ontdek.

Het schuurtje van Toon deel 2.

Enkele weken later ga ik terug naar het huisje van Toon. Wat ik toen bij het schaarse daglicht gezien had, liet me niet meer los. Hoe zou hij de ganse dag hier geleefd hebben. Toon is wel altijd zelfvoorzienend geweest met zijn eigen groenten, aardappelen en een stukje vlees op zijn tijd. Wat zou hij dan verder allemaal gedaan hebben in zijn vrije tijd. Gewapend met een goede opgeladen zaklantaarn en een juten zak, ben ik op pad gegaan om dit te gaan ontdekken.

Terug bij het huisje open ik de deur opnieuw. De zelfgemaakte tafel en stoelen staan nog op dezelfde plek als bij het vorige bezoek. Emaille borden en een paar tinnen mokken zie ik nu staan op een schap aan de muur. Op een rek daaronder staan enkele pannen met deksels. Een zinken gieter die aan een haak hangt aan een stuk ketting, deed zeker dienst als een kraan. Deze kan gevuld worden met de handpomp die op het erf staat. Het water kan verwarmd worden op de kachel, voor het eten of om te wassen. Langzamerhand krijg ik zo steeds beter het idee, hoe Toon hier geleefd heeft. Ik laat de keuken voor wat het is en loop naar

het slaapgedeelte toe, waar ik onder het mos van het bed iets heb zien schitteren.

De zaklamp verlicht nu de eenvoudige slaapkamer, waar alleen maar een stoel en het bed staan. Verdere kleding is hier zo niet aanwezig zo te zien. Alleen daar in de hoek staat nog een zelfgemaakte dekenkist. Die heb ik de vorige keer niet zien staan. Te weinig licht van de kaars gehad de vorige keer?

Voorzichtig haal ik de bovenkant van het bed af, nadat ik het weinige mos wat als matras heeft gediend, heb verwijderd. Er zit een verborgen ruimte onder het bed. Nu kan ik bij de glimmende dingen, die ik door een kier had gezien.

Pak de voorwerpen voorzichtig uit deze verborgen ruimte en ik bekijk een voor een de zilveren voorwerpen. Kandelaars, zakhorloges aan een ketting, halskettingen, van alles komt er voorbij. Zou dit allemaal als ruilmateriaal zijn gebruikt in de oorlog? Een voor een pakt hij de voorwerpen opnieuw op en doet deze voorzichtig in de meegebrachte jutte zak.

Mag hij dit zelf wel gebruiken als zijnde eigendom of zou het strafbaar zijn om dit eventueel te gaan verhandelen? Vragen die hij later maar eens uit moet

gaan zoeken. Verder ligt er nog een oorkonde en medaille met een vreemde naam daarop.

Frans de Jager staat er. Nog nooit van gehoord. Nog meer om uit te zoeken. Zou zijn moeder dit allemaal wel geweten hebben?

De dekenkist in de hoek doorzoek ik nu, maar bevat niet echt dingen van bijzondere waarde, op wat oude kleding na uit die tijd. Verder zie ik ook geen aparte openingen van verborgen ruimtes meer in deze kamer. De juten zak zet ik in de hoek neer en neem die straks op de terugweg wel mee.

De achterdeur open ik nu en loop vervolgens het smalle pad op, wat daar ligt achter de schuur. Al snel loop ik een stuk bos in, wat ligt aan een prachtig natuurgebied. Tot aan de spoorlijn behoort dit bos tot mijn grondgebied, achter het spoor loopt dit door en valt het daar onder Staatsbosbeheer.

Ik kom aan bij een zelf gebouwd schuurtje tussen de bomen. Ook nog nooit eerder gezien. Ga het houten schuurtje bij de deur binnen. Zie dat er nog strikken en klemmen hangen aan de achterwand. Zou Toon deze

ook gebruikt hebben voor zijn zelfvoorziening? Vast wel.

Verder staat er nog een stuk boomstam op de grond met een bijl erin geslagen. Een hakblok voor het hout voor zijn kachel. Buiten zag ik al een rek staan met zicht op het zuiden, waar het hout gedroogd kan worden.

Als ik een van de klemmen van de wand wil halen, merk ik dat er beweging in de hele achterwand zit. Met klopbewegingen op het hout merk ik dat deze niet verrot is en de tand des tijds goed heeft doorstaan.

Druk nu wat steviger op het hout en zie de wand nu wat meer bewegen. Draai bovenaan een roestige spijker om en dan valt een deel van de achterwand een stukje voorover. Kan nu dit deel van achterwand optillen en eruit beuren. Het andere deel volgt. Hier zie ik nu heel wat andere voorwerpen wat stropers normaal gebruiken.

Het schuurtje van Toon deel 3.

Geweren, pistolen en messen liggen hier zo voor het grijpen. Gebruikt wel is waar, maar je kan er zo een klein privéleger mee bevoorraden. Verder staat er nog een oude Remington typemachine, nog een andere machine en een aantal blaadjes van 'Wervelwind' en 'De vliegende Hollander' op een schap.

Gezien de datum die erop staat, allemaal uit de Tweede Wereldoorlog. Draai het voor mij nog onbekende machine iets bij en dan herken ik deze ook. Het is een stencilmachine.

Zouden hier de illegale blaadjes gedrukt zijn? Zou Toon hier ook van af geweten hebben of zelfs misschien aan mee hebben gewerkt? Als ik even terugdenk aan zijn verhalen van toen, dan zou dit zo maar eens kunnen. Maar mag ik deze wapens zo wel vervoeren? Of zou dit iets zijn voor een museum. Allemaal dingen die ik uit moet gaan zoeken. Bedankt Toon, nu maak je van mij een jager.

Als ik het schuurtje uit ga, adem ik buiten eerst eens even wat heerlijke boslucht in. Opnieuw valt mijn oog op het rek van het gedroogde hout. Meteen rijst er een vraag bij mij naar boven. Waarom zou Toon hier hout hebben gehakt en niet direct bij zijn woonhuis, dat zou toch veel efficiënter zijn? Zou het gediend hebben voor de warmte in het schuurtje, als de verzetsgroep bij elkaar kwam bij geplande activiteiten of toch nog voor wat anders? Ik speur over de grond van het bosrijke landschap voor mij of er nog iets is om te ontdekken. Is daar verderop bij een stuk struikgewas niet iets van een aparte glooiing te zien. Toch maar even gaan kijken, want nu verbaast me niks meer.

Na wat geworstel door een dichtbegroeide deel van het bos, sta ik ineens oog in oog bij een verborgen ingang.

Deze wordt geleid naar een ondergrondse ruimte. Het bouwwerk ziet er nog stevig en solide uit.

Knip de zaklamp aan en loop voorzichtig naar binnen.

Na een stuk gang doorlopen te hebben, kom ik terecht in een grotere ruimte. Langs de muur zie ik zelfgemaakte veldbedden staan. Een, twee, drie..., zes tel ik er in totaal. Tevens zie ik ook zes houtblokken

staan, bij een soort van tafel in het midden van deze ruimte.

Van de verzetsgroep voor een van hun acties of zouden hier onderduikers hebben gezeten? Het wordt alleen maar raadselachtiger op deze plek. Aan de achterkant van deze ruimte zie ik nog een doorgang. Zeker een ontsnappingsroute of zijn er nog meer ruimtes?

Loop deze gang nu in en deze is beduidend langer.

Halverwege splitst de gang zich op. Ik kan rechtsaf of rechtdoor. Ga eerst maar rechtsaf, want iets verderop zie ik al wat daglicht, waar het pad langzaam omhoog loopt. Als ik even later buiten sta, zie dat dit het einde is van mijn grondgebied. Kijk namelijk recht voor mij door het struikgewas tegen de wal van het treinspoor aan. Dan nu maar het ander gedeelte van de gang even verkennen. Waar zou die dan uitkomen?

Het valt mij op, hoe goed alles gestut is en nog steeds intact er uit ziet. Aan het einde van deze gang zie ik maar weinig daglicht. De struiken zijn hier aardig dichtgegroeid voor deze ingang of uitgang. Ik pak mijn zakmes en baan me een weg naar buiten. Ik kom uit in de droge spoorloot aan de andere kant van de dubbele spoorlijn. Je kan nu alle kanten op. Dus toch een geheime tunnel.

Voor me zie een smal pad langs de afrastering van een weiland lopen. Zo te zien komt deze bij café Het Luifeltje uit. Mijn maag rammelt, dus kijk ik op mijn horloge. Geen wonder, het loopt al tegen twee uur 's middags. Heb mijn portemonnee bij me, dus besluit om daar maar even een broodje te gaan eten na alle inspanningen en indrukken van deze dag. Leg de zaklantaarn zolang even in de hoek neer van de gang. Bij het heldere water van een koeienbak, was ik even mijn handen. Van de kleding heb ik al even daarvoor al alle stof en zand zo goed mogelijk afgeklopt.

Op het terras is het gezellig druk, maar vindt in de hoek nog een plekje. Bestel even later een glaasje fris, een uitsmijter en een kom soep. Genietend van mijn glaasje fris overdenk ik deze dag. Een voor een laat ik de bijzondere momenten passeren en maak in mijn hoofd een lijstje van de dingen die nog uitgezocht moeten worden.

De kom soep met een broodje uitsmijter worden even later gebracht. Eet deze met smaak op. Net als ik wil gaan afrekenen door mijn hand op te steken naar de serveerster, zie ik wat mensen opstaan.

Maar die man ken ik. Hij heeft veel geschreven over het verzet in deze omgeving voor het provinciaal archief.

Hoe heet hij ook alweer?

“Meneer, mag ik u even wat vragen?” De man draait een slag en komt naar mij toe lopen.

Het schuurtje van Toon deel 4.

“Wat wilt u weten meneer?”

“Zag u net opstaan, maar u bent toch werkzaam bij het provinciaal archief en hebt veel geschreven over het verzet.”

“Dat klopt, ik ben daar archivaris.” Bevestigt de man.

“Bert Kamminga aangenaam.”

“Bart Meier” Ik schud de toegestoken hand.

“Wat wilt u vragen Bart?”

“Kent u een verzetsheld, ene Frans de Jager?”

Gespannen kijkt Bart naar het gezicht van Bert. Zo te zien laat hem dit niet onberoerd.

“Het is een verzetsheld uit deze streek die een verzetsheldkruis heeft gekregen weet ik zo, maar verder weet ik maar weinig van deze persoon. Hoe zoken u deze dan?”

“Ik kwam vandaag een verzetskruis met oorkonde tegen van deze man. Wil deze op echtheid laten controleren, dus vandaar mijn vraag. Maar wil u nu niet zomaar een gedeelte van uw vrije tijd beroven.”

“Laten we onze telefoonnummers uitwisselen voor een later contact. Het heeft mijn belangstelling. Zal eerst eens opzoeken wat ik over hem kan vinden. Deal?”

Bert pakt een pen uit zijn binnenzak en de achterkant van het bierviltje, die nu dienst doet als schrijfbaar. Bart zwaait Bert goedendag, betaald zijn versnaperingen en loop weer langs het pad naar de ingang onder het spoor, waar zijn zaklantaarn nog steeds op de grond ligt. De terugreis wordt aanvaard en de juten zak met zilverwaar wordt meegenomen uit Toon's huisje naar de boerderij.

Enkele weken later ontvang Bart een telefonisch bericht van Bert en wordt uitgenodigd op het provinciehuis voor enkele dagen later.

Op de dag dat Bart zich meldt bij de balie en krijgt hij instructie hoe de kamer van Bert te vinden in dit grote gebouw. Bart klopt op de deur en gaat de kamer binnen. Daar zit Bert al te wachten met een dossier voor zich.

“Ga zitten Bart, fijn dat je kon komen. Koffie?”

Even later genieten de beide mannen van hun kop koffie en dan doet Bert het dossier open.

“Dit is het dossier van Frans de Jager, tenminste voor wat ik heb kunnen achterhalen. Het is niet zo veel. Best wel vreemd eigenlijk, want in een groot gebied staat hij bekend en toch staat er weinig op papier. Hielp met het

verzetwerk, zoals het verspreiden van illegale kranten, maar hielp ook onderduikers op de juiste plek brengen. Het meest vreemde in dit verhaal is wel, dat na de tweede wereldoorlog verzetsmensen een medaille en een oorkonde kregen. Op zich is dit niet zo vreemd, maar Frans de Jager kwam na aanmelding door ene Mientje van Zanten zijn medaille en oorkonde ophalen, maar verdween daarna weer in het niets.”

Bij de naam Mientje van Zanten ging er een schok door Bart en dat is Bert niet ontgaan.

“Ken je misschien die naam?”

“Ja, dat is de meisjesnaam van mijn moeder. Voor de oorlog waren ze al getrouwd, dus komt het wat vreemd over dat zij dit onder haar meisjesnaam heeft gedaan.”

“Zo vreemd is dat niet hoor. Boeren hadden toen die tijd vele onderduikers als hulp op de boerderij, dus werden namen wel eens veranderd van Joods naar hun eigen naam. Vaak werden de papieren vervalst om zo uit handen van de Duitsers te blijven. De boerinnen gebruikten in die tijd dan wel eens hun meisjesnaam met de bijbehorende papieren, als ze zelf dingen moesten ondernemen. Dan werd er niet altijd gelijk een link met hun man gelegd.”

Bart knikt instemmend en zegt: “Oké, dan zal ik nu eens mijn kant van het verhaal vertellen.”

Bert luistert aandachtig van de zoektocht van Bart en wat hij allemaal ontdekt heeft. Hier en daar maakt hij een aantekening voor later. Dan komt de medaille en de oorkonde voor de dag. Bert bestudeerd deze even met een loep en erkent de echtheid van deze twee voorwerpen.

“Zou dit best willen overdragen aan het verzetsmuseum, om zo de kennis van de oorlog door te geven aan de volgende generatie.” Dit zijn de laatste woorden van Bart’s vertelling.

“Een afspraak met de directeur van het museum is wel te maken, maar het deactiveren van de wapens zal een groter probleem zijn. Voor een afspraak met het museum wil ik wel zorg voor dragen, mits jij dit goed vindt. Dan horen we vast meer wat er allemaal mogelijk is.”

Met een bezegelde handdruk gaan de beide mannen uit elkaar.

Het is nog geen week later, als Bert Bart komt ophalen met de auto voor een bezoekje aan het verzetsmuseum.

Het wordt een rit van bijna een uur.

Het schuurtje van Toon deel 5.

Een grote stevige man komt hen ophalen bij de receptie. Hij stelt zich voor als Harrie van Balen en neemt de beide mannen mee naar zijn kantoor. Zelfs hier in deze kamer is alles gericht op de tweede wereldoorlog. Fotobehang van een luchtduel van vijandige vliegtuigen die elkaar bestoken.

Een tank op het bureau met de loop omhoog, waar de loop dienstdoet als pen om mee te schrijven. Een mok van het museum zelf met een foto van een tank erop, die hier vast ook als souvenir verkocht worden in een serie van tanks. Zelfs een standaard op een voet, met daarop vele verschillende vlaggen vastgebonden aan een vlaggenmast. Vlaggen van de bondgenoten, maar ook van de vijand.

Dan wordt er koffie binnen gebracht. Harrie geniet van de rondkijkende blikken van Bert en Bart in zijn kamer en vertelt even later het verhaal over de slag bij Overloon. Na dit verhaal is het even stil.

“Maar nu ben ik wel benieuwd naar jouw verhaal Bart. Heb van Bert wel het een en ander begrepen en dat je

wat spullen aan het museum wil gaan schenken. Dat is heel mooi. Toch gaan we wel selectief te werk en kunnen niet alles hier zo maar naar toe brengen of onderbrengen. Soms hebben we van bepaalde voorwerpen al een hele voorraad. Maar ook daar kunnen we bij jou in de buurt soms een plaatselijke musea aanwijzen en hen gaan benaderen. Voor wapens geldt een ander verhaal. Die moeten in overleg met de politie, deskundig onklaar worden gemaakt, mits er geen misdrijf mee is gepleegd. Dan praat ik wel over echte vuurwapens. Indien nodig zal er ook nog mee geschoten worden, als dit nog mogelijk is.

Dan gaat het wel om verdachte wapens, waar destijds zogenoemde oorlogsmisdaden mee gepleegd kunnen zijn met het gevaarlijke verzetssituaties. Dit ik vooraf wil zeggen, maar dat is voor latere zorg, dus steek van wal zou ik zeggen.”

Opnieuw doet Bart zijn verslag over de ontdekkingen die hij gedaan heeft en legt tot slot de meegebrachte medaille en oorkonde voor Harrie neer. Deze bestudeerd de oorkonde en medaille zorgvuldig met een loep.

“Durf bijna met zekerheid te zeggen, dat deze echt zijn. Als je deze ons wilt schenken, dan komen ze zeker in het museum te hangen. Zelf hier kennen we verhalen over verzetsheld Frans de Jager. Hij heeft vele onderduikers gered en ondergebracht in de omgeving. Altijd wordt er met lof over hem gesproken. Maar dit is aan jou.”

Zo besluit Harrie zijn korte betoog. Bart knikt dat hij het goed begrepen heeft.

“Dan lijkt me het beste dat we een lijstje maken met namen, van mensen die er eventueel bij moeten zijn. Dan kunnen jullie met mij als gids meteen een inventaris opmaken, voor de spullen die er zijn en erover hoe te handelen met eventuele vergunningaanvragen van de juiste personen die hierbij horen.”

Nu is het Harrie die knikt.

“Dan lijkt me een afspraak over een maand wel geschikt. Zal de commissaris van de politie bellen, Neem zelf een persoon mee van het archief. Een commissaris van de koningin kan misschien ook nog wat betekenen voor eventuele onkosten. Moet jij nog iemand meenemen Bert?”

Deze schudt zijn hoofd.

“Misschien nog iemand van de spoorwegen. Van deze bijzondere tunnel weten ze door de begroeiing waarschijnlijk niets van.

Zou natuurlijk niet graag voor extra kosten op willen draaien, want dit is vast illegaal gebeurd. Verder denk ik nog even aan iemand van Staatsbosbeheer, omdat als de schuilplaatsen misschien uitgegraven moeten worden, zij daar wel het materiaal ervoor hebben.”

“Nou dan kom ik uit op acht man, met ons drieën meegerekend. Zal deze mensen zo spoedig mogelijk benaderen en dan horen jullie nog van mij. Dan nodig ik jullie uit voor een bezoekje aan ons mooie museum, nu jullie er toch zijn. Ga zelf niet mee, want er is nog genoeg te regelen hier.”

Verrast kijken Bert en Bart naar de twee vrijkaarten die voor hen wordt neergelegd. Een onverwachte meevaller. Dat is nooit verkeerd.

Stoelen worden naar achteren verschoven en het afscheid volgt. Met een ‘tot de volgende keer’ en een stevige handdruk gaan de mannen uit elkaar.

Even later lopen Bert en Bart het museum binnen en genieten vooral van alle documentatie over het verzetswerk waarover dit museum beschikt. Daar past

het werk van Bart's oom prima tussen. Het is laat geworden die middag.

Het schuurtje van Toon deel 6.

Een voor een komen de mannen en vrouwen met hun personenwagens aan op de boerderij, die uitgenodigd zijn door Harrie. Ze worden op het erf warm welkom geheten in een opgezette tent met daarin twee tafels en acht stoelen. Bart heeft maar catering ingehuurd voor vandaag, dus de koffie en thee staan klaar. In overleg met Harrie, neemt Bart het woord.

“Straks na het kopje koffie en een plak koek, wil ik jullie meenemen naar een pas stukje onbekend verzetswerk in deze omgeving. Zelfs ik had er voor enkele weken terug geen weet van. In het huisje achter op dit erf woonde mijn oom Toon, een broer van mijn moeder. Vroeger kwamen wij daar wel eens op bezoek, maar we kwamen nooit verder dan het afdakje voor het huis of in de keuken. Des ter groter waren alle verrassingen die ik erna daar tegenkwam. We komen daar later op terug met ons gezamenlijk bezoek.

Bij toeval kwam ik die dag later op het terras Bert tegen en zo is het balletje gaan rollen. Na het bezoek aan Harrie die hieruit voortkwam, zijn jullie met ieder hun eigen expertise hier aanwezig. Ik weet dat vuurwapens bijvoorbeeld verboden zijn, maar weet niet wat ik er

mee moet doen. Wil ze graag aan het museum schenken, maar daar zitten ook haken en ogen aan heb ik ondertussen begrepen. Daarom stel ik voor om dit stuk grondgebied eens zorgvuldig te bekijken en samen te analyseren over hoe dit allemaal verder moet. Allemaal de koffie op? Dan kunnen we op pad.”

Een bont gezelschap gaat gewapend met schrijfmappen met pen, zaklantaarns en fotocamera's op pad, om zo deze mysterie vast te leggen of te ontrafelen en via de officiële weg dingen op de juiste plek zien te krijgen. Aangekomen bij het huisje van Toon: “vertelt Bart buiten eerst, dat zij als kinderen nooit verder kwamen dan dit afdak en de keuken, die jullie zo zien krijgen. Kwam er pas achter, dat de slecht verlichte keuken ook nog in de hoek een tweede deur had naar het slaapkamervertrek van Toon. Vanwege de ruimte zal ik jullie een voor een laten zien, waar ik onder het veldbed nog zilverwaar heb gevonden. Deze liggen momenteel op de boerderij veilig opgeslagen. Zou graag uitgezocht willen hebben of deze nog als gestolen te boek staan en anders verzilver ik deze voor eventuele onkosten.”

De politiecommissaris maakt meteen een notitie in zijn schrijfboekje. Het veldbed krijgt extra aandacht van

Harrie en Bert. Als iedereen de kamertjes bezichtigd heeft, gaan ze verder via de achterdeur van het huisje.

Aangekomen bij het verborgen schuurtje, vertelt Bart dat hij hier wel een hele bijzondere ontdekking deed. Zowel voor zijn eigen vleesvoorziening, als mede misschien gebruikt voor de ruil. Hoe de werkelijk ook is, stroperij is nu eenmaal verboden.

Dus van deze strikken en klemmen die hier hangen, daar doe ik vrijwillig afstand van. De politiecommissaris knikt instemmend en maakt opnieuw een aantekening. In het schuurtje telt hij gelijk het aantal strikken en klemmen, zodat deze zo spoedig mogelijk afgevoerd kunnen worden.

De verbazing is voor iedereen compleet, als de achterwand wordt verwijderd en een echt stukje verzetswerk zichtbaar wordt. Harrie is verrukt over de complete verzameling materialen van het verzetswerk. De aandacht van de politiecommissaris gaat uit naar de wapens met een serienummers. Hier worden diverse foto's van gemaakt. De achterwand wordt daarna weer teruggeplaatst.

Als iedereen zich weer bij Bart gevoegd heeft buiten, wijst deze hen op de glooiing tussen de bomen. Dan beweegt het gezelschap zich naar het duikershol. Van de kamer en veldbedden worden veel foto's gemaakt. Van de achteruitgang laat Bart hen eerst het einde zien van zijn erf tot de spoorlijn. Vervolgens wordt het tweede gedeelte verkend en iedereen is verrast dan met onverwacht einde in de spoorloot, aan de andere kant van de spoorlijn.

“Hier eindigde dan mijn verrassingstocht en ben daar naar de kroeg gelopen voor de lunch en heb daar Bert voor het eerst ontmoet. Nu stel ik voor om via dezelfde weg terug te gaan naar de boerderij en daar te overleggen hoe we verder gaan na alle ontdekkingen. Daar zal ook de lunch geserveerd worden.”

Als het gezelschap op de boerderij aan komt, staat de gedekte tafel al klaar. Na deze stevige wandeling en alle indrukken, plus de gehele tijd in de buitenlucht, maken deze acht snel korte metten met dit warm en koud buffet.

Als de dames van catering wat later de tafels afgeruimd hebben en de vaat in kratten hebben opgestapeld en

vertrekken, kunnen de acht eindelijk de gemaakte notities bespreken. Alles van de vaat ophalen en de tent afbreken, gebeurt later op de dag door het cateringbedrijf zelf. Daar heeft Bart zelf geen omkijken naar.

Bart gaat eerst de boerderij even binnen en haalt de zak met zilverwaar en een foto van Toon er op en overhandigd Bert deze. Bert herkent hem meteen als Frans de Jager.

Het zilverwerk wordt voorzichtig op tafel gezet.

Vol aandacht worden deze een voor een bekeken en op de foto gezet. Daarna verdwijnen ze weer in de jutte zak.

De politiecommissaris gaat onderzoeken of er nog gestolen waar tussen zit of dat er eventueel nog eigenaars achterhaald kunnen worden. De strikken en klemmen worden in beslag genomen en vernietigd. De wapens worden onderzocht op serienummer. Mocht er strafbare feiten mee zijn gepleegd, dan worden deze in beslag genomen. Anders worden deze onklaar gemaakt, aangeboden aan het verzetsmuseum volgens Bart's wens. Het museum heeft tevens belangstelling

voor de veldbedden en het houten schuurtje. Deze zal na het demonteren en bij het museum weer opgebouwd te zijn, getoond worden aan het publiek. Staatsbosbeheer ziet wel mogelijkheden om de schuilplek te herplaatsen in de bossen, waar eerder schuilhutten waren voor onderduikers. Dit gesterkt met plaketten van de plaatselijke verzetshelden al daar.

De spoorwegen hadden deze doorgang zelfs niet als afwateringsriool op papier staan. Deze doorgang zal dicht gemaakt worden en de wal hersteld voor het treinverkeer. Al is het om een verzakking in de toekomst te voorkomen.

De commissaris van de koningin gaat kijken of er dingen gerealiseerd kunnen worden uit bepaalde subsidiepotjes. Daarna gaat iedereen weer huiswaarts.

Tot slot.

Bart is dolblij dat alles goed uitgezocht is. Er waren gelukkig geen misdrijven gepleegd met de gevonden wapens, dus het museum is er blij mee, nadat ze onklaar zijn gemaakt en nu getoond kunnen worden. Enkele stukken zilverwerk konden terug worden gegeven aan de rechtmatige eigenaars. De rest is

verkocht en het geld hiervan geschonken aan het museum voor onderhoud of andere nieuwe stukken. Het schuurtje uit het bos is gedemonteerd en weer opgebouwd bij het museum en Bart is hiervoor uitgenodigd om het te komen kijken.

Bij de balie staan Harrie en Bert, die ook uitgenodigd is, al te wachten. Gezamenlijk lopen ze naar het schuurtje toe. Een deel van de achterwand is weggelaten en men meteen direct kijk heeft op de wapens en messen. Op een gebouwde tafel met een houten stoel, staan de typemachine en het stencilapparaat. Daarnaast liggen een paar illegale gedrukte verzetsblaadjes uit die tijd. De weggehaalde stuk wand die op grond staat, daarop prijkt de foto van Toon met de Medaille en de bijbehorende oorkonde. Daaronder is een maquette geplaatst met de tekst: 'Frans de Jager. Een jonge vent met een groot verzetshart.' Bart moet er even van slikken en bedankt Harrie voor deze mooie gedenkwaardige plek.

"Nee jij bedankt kerel. Zonder jouw zoektocht en schenkingen was er dit niet gekomen."

Het heeft nu een bijzondere plek gekregen in het museum. Mocht je er eens komen op een dag, dan weet je een beetje de achtergrond van deze dappere verzetsstrijder.

Hoop dat je van deze verzameling hebt genoten.

Op mijn website staan nog meer verhalen en gedichten in deze bundelvorm.
Kom, kijk en download op:

<https://haarle15.jouwweb.nl/verhalen-gedichtenbundels>

Tot gauw.

Met vriendelijke groet,
Martin Wichink.